

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Lazaro Egizabal Askasibar

*Elgeta,
Gipuzkoa
(1927)*

Aurkibidea

Biografia

Uriarte auzoko Sagastitxu baserrian jaio zen, bederatzi anai-arrebatatik seigarrena. Aita bertakoa zen, eta ama auzo bereko Jalotza baserrikoa. Bost urterekin hasi zen mojen eskolan; gerrak eten egin zuen eskolatzea, eta gerraostean marianistekin jarraitu zuen. Eibarko Armeria Eskolan ere ikasi zuen. Gerra denboran lau anai-arreba gazteenak, Lazaro tartean, Txulokoa baserrian babestu ziren, baina Lazaro gauez etxera etortzen zen itaurrean egin behar zenean. Bai itaurrean egin, bai garia erein eta baita area pasatu ere, dena gauez egin behar izan zuten Elgeta fronte biren erdian zegoenean. Hainbat gerrako kontu azaltzen ditu. Beste bost lagunekin batera “Industrias Danok” lantegia sortu zuen Bergaran, eskopeta kanoi eta baskulak mekanizatzeko. Hirurogei urterekin hartu zuen erretiroa. Izuziaga Zearra auzoko Miraballes baserriko Irene Gorrotxategirekin ezkondu zen. Seme-alaba bi izan zituzten.

Zintak

ELG-060

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2010-09-28
- **Iraupena:** 66 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa

Pasarteak

1. Gerran eskola eten zen

- **Erref:** ELG-060/002
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:03:14. **Bukatu:** 00:05:23

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Bost urterekin hasi zen kaleko eskolan, mojekin. Gero marianistekin ikasi zuen. Gerra denboran, fronte bien erdian geratu zen Elgeta. Eskola itxi egin zuten.

2. Itaurrean gauez egiten zuten

- **Erref:** ELG-060/003
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:05:23. **Bukatu:** 00:08:36

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra hasi zenean, umeak Txulokoa etxera joan ziren. Hil pare bat han egon eta gero, Lazaro itaurrean egitera itzuli zen etxera. Sorora gauez joaten ziren lanera.

3. Nazionalen bandoko soldadu nafarrak

- **Erref:** ELG-060/004
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:08:36. **Bukatu:** 00:11:40

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Egunez balaren bat sartzen zen etxean. Nazionalen bandoko soldadu nafarrek oso ondo abesten omen zuten. Nafar desertore talde bat etorri zen baserrira, gorrien bandora pasatzeko asmoarekin.

4. Egunez etxean sartuta egon behar

- **Erref:** ELG-060/005
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:11:40. **Bukatu:** 00:14:44

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Egunez etxe barruan egoten ziren; lanera gauez irteten ziren. Euren etxe ondoko txabola bat apurtu zuten bonbaz. Zesto baserrian mairuek sarraskia egin zuten. Zestoko morroia etorri zitzaaien neskek etxetik alde egin zezatela esaten.

5. Mairuengandik ihesi

- **Erref:** ELG-060/006

- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:14:44. **Bukatu:** 00:17:42

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Lazarok eta anaiak zelaian zehar eta sasi artetik oinutsik egin zuten ihes etxerantz zetozen mairuengandik. Etxean aitajauna eta anaia zaharrena bakarrik geratu ziren, eta mairuokin arazoak izan zituzten. Mairuen kapitaina etorri omen zen haien bila, eta azkenean fusilatu egin zituzten mairuok.

6. Mairuek etxeko arrautzak eraman

- **Erref:** ELG-060/007
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:17:42. **Bukatu:** 00:19:45

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Mairu batzuk fusilatu egin zituzten Elgetan. Mairuek etxeko arrautza guztiak eraman zituzten.

7. Gerraosteko eskolak erdaraz

- **Erref:** ELG-060/009
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:21:42. **Bukatu:** 00:24:55

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gerra Elgetan egon zen bitartean, ez ziren irteten etxetik. Gerra herritik joan zenean, Lazaro eskolara joan zen berriro; eskola publikora oraingoan. Mojekin gerra aurrean eskola euskaraz jaso zuen. Gerraostean erdararekin arazoak izan zituen.

8. Eskolatik Bilbora txangoa

- **Erref:** ELG-060/010
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:24:55. **Bukatu:** 00:26:50

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Gerra hasi aurretxoan, eskola txango bat egin zuten Bilbora, autobusez. Autobus hori itsasora erori zela zabaldu omen zen herrian.

9. Ganadu askoko baserria, Sagastitxu

- **Erref:** ELG-060/011

• **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:26:50. **Bukatu:** 00:29:56

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Sagastitxu baserri handia zen. Ganadu asko eta labrantzarako soro handiak zituzten, baina zelai gutxi. Neguan ganaduak lastoa jaten zuen, eta oso argal egoten ziren. Arbia ematen zioten ganaduari, eta artoa ere bai.

10. "Industrias Danok" sortu zuten sei lagunen artean

- **Erref:** ELG-060/012
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:29:56. **Bukatu:** 00:32:58

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Eibarko Armeria Eskolan ikasi zuen aldi batez Lazarok. Gero Bergaran "Industrias Danok" eskopeta tailerra jarri zuen, beste bost lagunekin elkarlanean. Eskopetentzako baskulak eta kanoiak makinatzen zituzten bertan. Guztira 18 lagun inguruk egiten zuten lan tailerrean.

11. Landutako piezak Eibarrera eta Elgetara

- **Erref:** ELG-060/014
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:33:08. **Bukatu:** 00:34:09

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Lazaroren tailerretik Eibarko eta Elgetako limariengana joaten ziren piezak. Berrizko galdategietatik etortzen ziren tailerrean makinatzen zituzten piezak. Geroago, mikrofusioarekin, galdategietatik piezak bukatuta irteten ziren.

12. Makina ezberdinak erabiltzen zituzten tailerrean

- **Erref:** ELG-060/015
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:34:09. **Bukatu:** 00:36:09

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Galdategitik etortzen ziren eskopetentzako baskulak makina ezberdinekin lantzen zituzten. Kanoiak Berriztik edo Zaldibartik etortzen ziren.

13. Sagastitxun artalderik ez

- **Erref:** ELG-060/018
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:38:22. **Bukatu:** 00:40:33

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Lazaroren aurrekoek ardiak eduki omen zituzten baserrian, baina berak udazkeneroko hiru ardi zaharrak besterik ez ditu gogoratzen. Sagastitxu baserria bizitza bikoia izan omen zen garai batean. Klean banatzen zuten esnea, eta Eibarrera bidali ere bai. Leon izeneko gidari batek eramaten zuen esnea, jendearekin batera, autobusean.

14. Esnea autobusean Eibarrera eta Bergarara

- **Erref:** ELG-060/019
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:40:33. **Bukatu:** 00:44:05

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Eibartik Elgetara Leon ibiltzen zen autobusarekin, eta Bergaratik, berriz, Eugenio Ibaibarriaga. Biek eramaten zituzten bidaiariak eta esnea euren autobusetan. Ama Eibarko plazara joaten zen etxeko gauzak saltzera.

15. Jatorduak denek ontzi bakarretik

- **Erref:** ELG-060/020
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:44:05. **Bukatu:** 00:46:52

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Babarrunak jaten zituzten egunero mahaiaren erdian jarritako ontzi batetik. Gerraostean Arrasateko Elma lantegitik ekarritako eskuzko errota batekin ehotzen zuten garia. Zahi eta guzti egiten zuten ogia. Gaztaina denboran gaztaina eta esnea izaten zen afaria.

16. Gaztaina elikagai garrantzitsua

- **Erref:** ELG-060/021

- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:46:52. **Bukatu:** 00:49:52

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Gaztaina oskolean batu eta gurdian ekartzen zuten etxera. Bere sasoian, gaztaina oinarritzko elikagaia zen. Igandetan, amak Bergaratik ekartzen zuen ogia jatea zen festarik handiena.

17. Plazan erromeriak eta borrokak

- **Erref:** ELG-060/022
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:49:52. **Bukatu:** 00:53:10

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Txanbolinekoek jartzen zuten gramola plazako dantzarako. Soinu-jotzailea ere etortzen zen batzuetan. Borroka asko egoten omen ziren. Uberako auzotar batzuk oso borrokalariak ei ziren.

18. Borroka asko Elgetan

- **Erref:** ELG-060/023
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:53:10. **Bukatu:** 00:54:46

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Herrikoek edo kanpotarrek parte hartzen zuten borroka asko egoten omen ziren Lazaroren gaztaroan. Mutikotan, baserritarrek kaletarren kontra harrika egiten zuten. Gerraren ondorioa izango zela dio Lazarok.

19. Barkillo saltzailea; nobio kontuak

- **Erref:** ELG-060/024
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:54:46. **Bukatu:** 00:58:25

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Dantzan eta kantuan ere egiten zuten, ez bakarrik borrokan. Barkillo potea bizkarrean hartuta etortzen zen "Farindondin" barkillo saltzailea. Barkilloak nola erosten zituzten azaltzen du. Inguruko herrietako erromerietara autobusez joaten ziren. Neska-laguna aurkitzeko bidea neska-laguntzea izaten zen.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com